

BÁNYÁSZ

A Magyarországi Bánya- és Kohómunkások Gazdasági Szövetségének Hivatalos Közlőnye.

Felelős szerkesztő:
CSÓKA VENDEL.
Kiadó: **FAJD PÁL.**
Telefon szám: 46.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Salgótarján, Vasút-utca 4. szám.
Megjelenik minden hó 1. és 15-én.

Előfizetési ár $\frac{1}{4}$ évre 80 fill. (10.000 K.)
Egyes szám ára 16 fillér. (2000 K.)

A bánya és kohómunkások gazdasági helyzete.

Visszhangzik az ország azoktól a hangoktól, mely általában a magyarországi bánya és kohóiparra elhangzik. A vállalatok folyton azt hangoztatják, hogy nincs konjunktúra, nem tudják a termékeiket értékesíteni. Ugyancsak visszhangzik a bánya és kohóiparban foglalkoztatott munkások jajsza is, mert keresetükből nem tudnak megélni.

Talán még soha sem volt olyan bántóan súlyos a bánya és kohóiparban foglalkoztatott munkásságnak a helyzete, mint a mai időben, mert az ország területén üzemben levő bányák és kohók a lehető legrosszabb bérekkel fizetik a munkásságot.

Szövetségünkhöz beérkező jelentések vizsgálata alkalmával az ember szíve összeszorul annak láttára, hogy szorgalmas munkások — megfeszített munkájuk után — milyen botrányosan csekély bérrel lesznek kifizetve. Ugyanakkor ökölbe szorul az ember keze, ha végig nézi a vállalatok évi mérlegeit.

Mindenütt azt látjuk, hogy dacára a sok sirásnak, minden vállalat olyan osztalékkal kedveskedik részvényeseinek, ugyancsak olyan jutalomban részesíti igazgatósági tagjait, akik egyáltalán semmiféle produktív munkát a vállalatoknál nem teljesítenek, hogy szinte vetélkednek a vállalatok egymással. Nem érznek semmi lelkiismeret furdalást abban, hogy 15—20 dolgozó munkásnak megfeszített munka után ugyanannyi bért fizetnek, mint egy nem produktív munkát végző igazgatósági tagnak.

A különböző vállalatok különféle módokat eszeltek ki, hogy a munkásság keresetét megrövidítsék. Az egyes bányavidékeken 5-4-3, sőt 2 műszakot dolgoztatnak úgy, hogy ezen idő alatt a munkás képtelen olyan keresetre szert tenni, amelyből meg tudna élni. Hozzájárul ehhez még a sokféle levonás úgy, hogy vannak helyek, bányavidékek, ahol 60-70 pengőt keresnek, ebből a levonások 18-20-22 pengőt tesznek ki, tehát a munkás 1 hónapi munkája után alig kap kézhez 40-45 pengőt. Elképzelhetetlen az az életmód, amelyet ebben a nehéz iparban foglalkoztatott munkásság folytat.

A munkásság panaszaira a vállalatok legtöbbször sirással felelnek és igyekeznek bizonyítani, hogy ők is

ugyanolyan nehéz helyzetben vannak. Természetesen ezt senki nem hiheti el, mert hiszen a mérlegeik egészen mást mutatnak.

Ebben az iparban foglalkoztatott munkásságnak a súlyos helyzete egyenesen a vállalatok lelketlenségeinek a következménye. Ott van például Ózd, ahol a kohónál foglalkoztatott munkások minden megszakítás nélkül, — tehát étkezési idő nélkül — naponta 12 órát dolgoznak, tekintett nélkül az ünnep- és vasárnapokra úgy, hogy havonta 380-400 munkaórán át teljesítik nehéz munkájukat és 100—260 pengő között keresnek. Ezek az emberek valósággal állati sorsra vannak kárhoztatva, mert ilyen munkateljesítmény mellett azok a munkabérek csupán alamizsna számba jöhetnek.

Felhívjuk az ország intéző köreinek a figyelmét, tekintsen szét és lássa meg ezt a nyomoruságot, ami a munkásság között van, keressenek módot és alkalmat arra, hogy a munkásság ezen súlyos helyzetén enyhíthessen, mert ez veszedelmet rejt magában. Tehát mi jó előre figyelmeztetjük és mutatunk rá állandóan a súlyos sérelmekre, azonban ez ne legyen a pusztában elhangzott szó, hanem legyen serkentés a sérelmek orvoslására.

A bánya és kohóiparban foglalkoztatott munkásokat pedig felhívjuk, tömörüljenek gazdasági helyzetének a megjavítása érdekében Szövetségünk zászlója alá, mert a mai viszonyok között az az egyetlen út, amely boldogulásra vezet. A munkásság előtt már számtalan példa van arra nézve, hogy minden eddigi kísérlet hiábavaló volt, mert amely szervezetben évekkel ezelőtt a munkásságnak a legnagyobb bizalma volt, nem tudott a munkásság részére a legminimálisabb eredményt sem elérni. Ezért a munkásság megcsalatra érezte magát, elvesztette szervezetében vetett hitét és hátat fordított annak a szervezetnek, amely a munkásság gazdasági leromlását tétlenül nézte, sőt kitért az elől, hogy a munkásságnak utat mutasson, miként kell gazdasági helyzetének a felépítéséhez hozzáfogni.

A munkásságban a megcsalattatásnak ez az érzete oly súlyos nyomokat hagyott, hogy a lelkek mélyén keserű és fájdalmas visszaemlékezések fölött nem egy hirtelen tud a bizakodás erőt

venni. Megértjük a munkásságnak ezen keserűségét és hogy úgy mondjuk bizalmatlanságát, mert sajnos erre rászolgáltak előző szervezeteik azzal, hogy súlyos kötelességek teljesítése előtt a magas politikai célokra való hivatkozással kibújtak.

Minket ugyanez az elkeseredés kényszerített, ugyszólván hajszolt bennünket ezen gazdasági szervezetünknek a megalkotására. Megvaljuk ami lelkületünkben is sok súlyos tusával kellett megviaskodnunk, amíg világosan önmagunk előtt letudtuk fektetni ezen gazdasági szervezetnek az alapjait. Bizakodó örömmel állapíthatjuk meg az eddigi tapasztalatok alapján, hogy a mai viszonyok között a lehető leghelyesebb utat választottuk s a keresztülvitelhez a legalkalmasabb eszközöket találtuk meg.

Tehát a munkásságon a sor, hogy tömörülésével támogasson bennünket, mert ez biztosítja a munkásság gazdasági helyzetének megjavulását. Minden bánya- és kohómunkás legyen agitátora ezen gazdasági eszmének, tegye tömörre, szilárdra táborunkat a győzelem biztos tudatában.

Kinai fal.

A kínai nép az egész birodalmát magas kőfállal kerítette körül és azon belül nem engedtek senkit, mert féltették, hogy az ő művészetüket elrabolják. Csak az utóbbi évtizedekben tettek bizonyos engedményeket, hogy az európaiak Kínába bejuthassanak.

Ugyan ilyen kínai fallal építette körül a Rimamurányi vasmű részvénytársaság Ózdot, azzal a különbséggel, hogy a fal nem kőből van, hanem hatósági intézkedésekből. Az ózdi kohómunkások Szövetségünkhöz fordultak azzal a kéréssel, menjünk ki Ózdra, kezdjük meg előmunkálatainkat, egy helyi csoportnak a megalakítására. A szövetségünk központi vezetősége a kérésnek eleget tett s megbizta Batta Gyula szaktársát utazzon ki Ózdra, vizsgálja meg az ottani helyzetet és indítsa meg az előmunkálatokat. Az utasításhoz híven Batta ki is utazott, azonban küldetésének csak részben tudott megfelelni, mert a hatóság megakadályozta munkájában. Ugyanis érkezését a kohómunkások már várták és az előmunkálatok megkezdéséhez szükséges megbeszélésre az egyik ottani vendéglőben összejöttek. Az összejövetel sem gyűlési, sem értekezleti jelleggel nem bírt, tisztára kölcsönös kérdészködések és feleletekben merült ki. Ennek dacára az ottani csendőrség összeírta a meg

otlevő munkásokat és szövetségünk megbizottját a főszolgabírói hivatalba kísérte. Itt alapos átkutatás után jutott a főszolgabíró elé, akinek megmagyarázta, hogy nem titkos gyűlés, illetve értekezletéről van szó, hanem csupán kölcsönös információk szerzéséről. Ennek dacára a főszolgabíró kijelentette, hogy minden összejövetelt be kell jelenteni s csak azután lehet megtartani, ha erre engedélyt kap, még ha az informatív jellegű is. Ennél fogva a kohómunkások másik csoportja, akik nappal dolgoztak és este kívántak ugyancsak egy ilyen informatív jellegű összejövetelt tartani, ezt nem tarthatták meg, mert a csendőrség ezt nem engedte meg és szövetségünk megbizottját állandóan figyeltette, nehogy a munkásokkal összejöhessen. Látna a hatóságoknak ezen merev magatartását, nem is tartotta meg az esti összejövetelt, mert nem akarta, hogy a munkások közül bárkinek is ártatlanul kellemetlenséget szerezzen.

Nem került nagy fejtörésbe, hogy eltaláljuk az okát, hogy miért az a nagy félelem a hatóságok részéről szervezetünkkel szemben, mert az első összejövetelen a kölcsönös kérdezősködés alkalmával kitűnt, hogy a kohómunkások ezen súlyos és fárasztó munkákat 24-től 70 fillérig terjedő órabérek mellett teljesítik. Reggel 6 órától este 6-ig ebéddő nélkül dolgoznak, ami 12 órai megszakítás nélküli munkát jelent és munkaközben annyi idejük sincs, hogy kis ebédjüket meg-egyék, hanem szinte lopva harapnak egyet.

A legnagyobb lelketlenség embereket ilyen súlyos munkánál 12 órai munkára kényszeríteni, mert még az állatnak is megadják az étkezéshez szükséges pihenőt. Súlyosbitja ez esetet még az is, hogy ezek a munkások ünnep, vasárnap, akár karácsony, akár húsvét, vagy bármilyen ünnep van folyton dolgoznak úgy, hogy az állatnál is rosszabb helyzetben vannak.

Ezért az a nagy félelem a hatóságok részéről, mert attól tartanak, ha a munkásság szervezkedik, akkor majd nem lehet 24 filléres órabérekkel dolgoztatni. A munkásság tudatára ébredt annak, hogy szervezkednie kell és kizárólag csak gazdasági szervezetbe kell tömörülnie, mert csak úgy tudja megvívni harcát a Rima vállalatával szemben. Természetesen a vállalat mindent elkövet, hogy szervezetünk térfoglalását megakadályozza.

Amint azonban az idő kerekét nem lehet megállítani, ugyanígy nem lehet szervezetünk térfoglalását sem megakadályozni. Hiába, minden zaklatás ellenére is ki fogunk menni és megfogjuk csinálni szervezetünk helyicsoportjait Ózdon és vidékén. Nem értjük a hatóságok okoskodását, ugyanis azt mondják, hogy minden összejövetelt be kell jelenteni, mert ellenkező esetben a csendőrséggel jutunk összeütközésbe. Minden kezdet csak úgy történhetik, ha előzőleg információt szerzünk, ezt pedig csak úgy lehet ha emberekkel találkozunk. Kár a Rima vállalatnak a munkásban ellenséget látni, mert így a munkásság a hatóságokat részeseivé teszi az ő kizsákmányolásuknak.

A hatóságoknak az volna a kötelességük, hogy védelmükbe vegyék azokat a szerencsétlen munkásokat, akik ily fárasztó és súlyos munka ellenében nem képesek annyit keresni, hogy emberhez méltó életet élhessenek. Vajjon nem-e érez a hatóság lelkiismereti furdalást, amikor az ilyen szerencsétlen emberekkel szemben kell eljárnia egyszerű besugások alapján. Meg kell a hatóságoknak nézni az érem másik oldalát is,

ha ezt tennék akkor a vállalatnál szemben kellene eljárni, hogy azokat az ártatlan állapotokat, amelyek a Rima telepein vannak megszüntessék.

A kohómunkások f. évi május hó 25-én kérvényt adtak be a vállalat igazgatóságához, amelyben 10 fillér órabérvitát kértek. A vállalat igazgatósága a kérvényre válaszként kijelentette, hogy nem hajlandó az órabéretet felemelni, nem zárkozik el azonban, hogy egyes munkáscsoportokban ugyancsak egyes munkásoknak az órabéretet valamivel felemelni, azonban általánosságban nem emeli az órabéretet.

Ebből látható a Rima vállalatnak a lelketlensége, mert a kohómunkások ezen szerény kérését sem teljesíti. Azonban a hatóságokhoz máris azzal fordult, hogy a kohómunkások között sztrajk mozgalmak vannak és a hatóságok erre nézve ki is halgattak munkásokat. A hatóságoknak itt kellett volna beavatkozni és a vállalatot igyekezni rábírní, hogy a munkásságnak ezen szerény, jogos kérését teljesítse. Ma amikor az életviszonyok oly nehezek és a közszükségleti cikkek árai folyton emelkednek, ugyanakkor a munkás keresete egyáltalán nem emelkedik. Vajjon nem látják-e a vállalatok vezetői a munkásságnak nyomoruk tengődését, nem gondolnak-e arra, hogy az éhes gyomor a legrosszabb tanácsadó! Vajjon nem érzik-e bűnös mulasztásaikat a magyar munkássággal szemben, amely magyar munkásságot féltik a különféle forradalmi agitációktól.

Minden félelem fölöslegessé válik abban a pillanatban, amikor a magyar munkásságot tisztességes megélhetéshez juttatják. Különösen meg kellene ezt érteni a Rima vállalatnak, amelynek vezérexponense számtalanszor kifejezésre juttatta és hangoztatta, hogy a magyar munkásság magyar érzését ápolni kell. Ennek az érzésnek az ápolása azonban nem csak szóban kell, hogy kifejezésre jusson, hanem tettel is. Amikor a munkásság oly szerény kéréssel fordul a vállalathoz, mint a jelen esetben is, akkor ez elől nem szabad kitérni, hanem igenis oda kell állni melléje és támogatni kell őket az élet küzdelmeiben és még így is kijut a munkásnak az életküzdelmeiből, azonban sokkal könnyebben viseli ezeket az életküzdelmeket, ha azt látja, hogy vannak jóindulatu támogatói. Azonban, ha a munkás azt látja, hogy a legszerényebb kéréseit is ridegen elutasítják, az elkeseredés fokozódik benne s a megértés sosem fog benne felőlni.

Ezért szíveleljék meg a vállalatok vezetői a munkásság életküzdelmét, igyekezzenek könnyíteni és enyhíteni súlyos helyzetén és akkor a munkásság minden agitáció dacára sem hagyja magát beugratni meggondolatlanságokba. A sztrajk mozgalmaktól félnek, de azért nem sietnek a munkásnak segítségére, amikor az legsimább eszközökkel kívánja nyomorát enyhíteni, tehát ugyiszólván belehajszolják az embereket meggondolatlanságokba. A munkásság nem akar a sztrajk fegyverével élni, tudja azt, hogy ez egy súlyos fegyver azonban, ha minden lehetőséget elűtnék a munkástól, akkor a munkásnak nem marad más hátra, mint azzal az eszközzel harcoljon, ami éppen kínálkozik. Tehát tegyék lehetővé, hogy a munkásság érdekeit reális eszközökkel védhesse.

Villannyal varr Ön? A Singer-motor megkíméli Önt a fáradságtól, hogy varrógépét lábbal hajtsa! Szíveskedjék valamelyik Singer fióküzletben a Singer-motor bemutatását kérni. Vételkényszer nincsen.

Mozgalmaink.

Szövetségünk központi vezetősége utóbbi időben mozgalmat indított az egyes telepek, illetve bányavidék munkásain történt sérelmeknek az orvoslása ügyében. Szövetségünk központi vezetőségének ezen mozgalmak megindítása egyike a legrosszabb időkben indult meg, azonban a vezetőség áthatva a reá rótt súlyos felelősség tudatával, megindította ezen mozgalmakat, mert a munkásság részére oly bántóan súlyosnak és sérelmesnek tartotta, hogy ezekben a kérdésekben, a súlyos idők dacára kötelességének tartotta megindítani.

Ezen mozgalmak jelenlegi állásáról kívánunk beszámolni, hogy ez által is módot nyujtsunk a munkásságnak arra, hogy tisztán lásson és mérlegelni tudja szövetségünk rendíthetlenségét és azon akarását, hogy minden időben, tehát a legsúlyosabb időben is, amikor a munkásságnak legnagyobb szükségése van szervezete támogatására, akkor ott állunk és nem térünk ki a munkásságnak azon jogos kívánsága elől, hogy az ő érdekeit védelmezzük minden időben és mindenki szemben.

Mindezeknél fogva többek között mozgalmat indítottunk a baranyavidéki, komlói kincstári bányánál történt 20 százalékos bérredukció visszaszerzéseért. Ezen mozgalmunk már idáig efektíve félsikerrel járt, mert a tárgyalások folyamán sikerült a levont 20 százaléknak a felét, vagyis 10%-ot visszaszerezni. Ezt az eredményt azonban Szövetségünk vezetősége nem tartotta elegendőnek, ennél fogva folytatja a küzdelmet tovább mindaddig, amíg az eredeti levont 20 százalékot visszamenőleg április hó 1-től meg nem tudja szerezni.

Mozgalmat indított szövetségünk központi vezetősége a salgótarjáni szénmedence telepein elvont üdülési szabadságok visszaszerzése érdekében is. Ezen mozgalmunk jelenlegi állásáról a következőkben számolunk be: Többszöri tárgyalások után f. hó 12-én — a vezetőség megbízásából — szövetségünk központi titkársága tárgyalást folytatott a Salgótarjáni Köszénbánya R.-T. igazgatóságával, bevonva a kerület országgyűlési képviselőjét, dr. Sztranyavszky Sándor belügyi államtitkár urat. Ezen tárgyalás szenvedélyes lefolyása után a vállalat helybeli igazgatósága ígéretet tett arra nézve, hogy a vállalat központi igazgatóságánál pártoló javaslatot terjeszt be az üdülési szabadságok folyósításának a megkezdése ügyében, hogy az a lehető legrövidebb időn belül folyósítható legyen.

Ugyancsak a Salgótarjáni Köszénbánya r.-t. helybeli igazgatóságához kéréssel fordultunk az iránt, hogy az általa körrendeletben kibocsátott rendelkezéseket, mely szerint a nyugdíjba vonult munkások és özvegyek által fizetendő lakbérek behajtását ne eszközölje. — A vállalat igazgatósága a szövetség központi vezetőségének ezen kérésére érdemleges választ nem adott, sőt kijelentette, hogy ezen lakbéreket befogja hajtani, mert ezt bizonyos vállalati érdekek megkívánják.

Szövetségünk vezetősége látva azt, hogy a vállalat ebből elvi kérdést csinál és így a vállalatnak ezt az elhatározását megmástitani nem tudja, ezért a kormányzathoz fordult, mint aki ez év január 1-ével a nyugdíjasok ügyét rendezni kívánta, tehát oda fordultunk és rámutattunk, hogy a kormányzatnak ez a rendezése csődöt mondott, azt kértük, tekintettel arra, hogy szövetségünk

már a rendelet életbeléptetése órájában felhívta a kormányzat figyelmét, hogy ezen rendelet nem eredményezte azt, amit ettől vártak vagyis, hogy megnyugvást váltson ki a nyugdíjas, valamint a dolgozó munkásság között, hanem ellenkezőleg az újabb sérelmek sorozatát zúdította éppen a kormányzatnak ezen rendelkezéseivel szemben. — Arra kértük a kormányzatot, hogy egész tekintélyével és súlyával hasson oda, hogy a nyugdíjasokon történt ezen sérelem sürgősen orvosoltassék és mivelhogy rendeletben oly sürgősen ezt rendezni nem lehet, tehát a vállalatnál járjon közbe, hogy mindaddig, amíg a nyugdíjasok nyugbérilletményei nem rendeztetnek olyan mértékben, hogy abból lakás, fűtés és világítási költségeiket fedezni tudják, mindaddig a vállalatok tartsák fenn az eddigi szokásokat és a nyugdíjasok részére ezen kedvezményeket nyújtsák továbbra is.

A kormányzat részéről dr. Sztranyavszky Sándor belügyi államtitkár ur vállalkozott arra, hogy ebben a kérdésben a munkásság érdekében eljár, felszólította Szövetségünk központi titkárságát bocsájtja adatait rendelkezésére, ugyancsak hasonlóképpen felszólította a Salgótarjáni Köszénbánya RT.-t. Ezen adatok beérkezése után f. hó 12-én megtartott közös tárgyalásunk alkalmával némiképpen tisztázódott a helyzet olyformán, hogy a helybeli igazgatóság kijelentette, hogy a központi igazgatóságnál oly javaslatot fog pártolólág beterjeszteni, mely szerint a nyugdíjasok lakáskérdése a következőképpen lesz rendezve. Az a nyugdíjas, aki a vállalat kötelékéből vonult nyugdíjba és jelenleg a nyugdíjon kívül semmiféle bért kereső munkát, vagy foglalkozást nem folytat, ezek lakásért és világításért bért nem fizetnek. Az oly nyugdíjas, akinek valamely családtagja a vállalat kötelékében dolgozik, vagyis munkát teljesít, azoknál a lakást át fogják iratni a dolgozó családtagra. Ugyan csak az özvegyek, akiknél nincsen dolgozó családtag ezek szintén mentesíttetnek lakbér fizetés alól.

Általában ezen tárgyalások eredményeként mindazok a nyugdíjasok és özvegyek, akár úgy, hogy nem végeznek kereső munkát, akár úgy hogy valamely családtagjuk a vállalatnál dolgozik a lakberek fizetése alól fel van mentve. Azonban az oly nyugdíjasok, akik az Országos nyugbérpénztártól nyugbért élveznek és nem a vállalat kötelékében, hanem egy más vállalat vagy munkakörben oly munkát teljesítenek, amely munka következtében keresetük a bányavállalatnál dolgozó munkások keresetét eléri, ezek igenis a vállalatól élvezett lakásokért tartoznak bért fizetni.

Ezek az eredmények, amik az eddigi tárgyalásoknak folyamata alatt elérhetőek voltak, nem vagyunk elragadtatva az elért eredményektől, azonban a munkásság mégis láthatja, hogy ez erkölcsi erőt képvisel, mert hiszen az utóbbi évek folyamán számtalan még ezen sérelemnél is sokkal súlyosabb sérelmek érték a munkásságot, amely sérelmeket eddig orvosolni egyáltalán nem sikerült. Csakis szervezetünk súlyának és tekintélyének tudható be az, hogy ezen súlyos és nehéz viszonyok dacára, bár nem kielégítő, de mégis eredményeket érthtünk el. Ez a tudat és az eddig elért eredmények serkentenek bennünket a megkezdett küzdelmek folytatására és ezen küzdelmek támogatására hívjuk segítő társul magyarországi bánya- és kohómunkások összességét.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA

Eternit

CSAK AZ „Eternit” VÉDSZÓVAL JELÖLT LAP VALÓDI.
ETERNIT-MŰVEK HÁTSCHKE LAJOS BUDAPEST ANDRÁSSY ÚT 33. CIGÁR NYERDÉS UJFALL

Eláruló helyek: Bogenglück Ignác vas-, bőr- és festékárú kereskedése, Salgótarján. — Kun Testvérek épületfa és építőanyagok raktára, Kisterenye.

Beküldetett.

Lapunk legutóbbi számában válaszoltunk Peyeréknek a „Bányamunkás” f. évi május hó 20-án megjelent számában lefektetett hazugságaira. Most pedig a komlói bányamunkások megbízásából alulírottak a következő választ adják:

Tisztelt szaktársak!

Ez év május hó 20-án megjelent „Bányamunkás” lap számában valamilyen hülye foglalkozott a Komlón május 8-án megtartott alakuló közgyűlésünkkel oly bután, hogy ezt szó nélkül mi sem állhatjuk. Mindenek előtt ki kell jelentenünk, hogy semmiféle személyeskedésnek, vagy személyes veszekedésnek barátjai nem vagyunk, de egyben kijelentjük azt is, hogy aki orvul megtámad minket, akkor megállunk és szembe nézünk a gazemberrel.

És most ide figyeljete magyarországi bányamunkások! Igenis mi komlói bányamunkások május 8-án nyilvános alakuló közgyűlést tartottunk, mely gyűlésen először is Batta, majd Csóka szaktársak beszéltek és a legnagyobb figyelemmel halgatták meg mindkettőjüket és a komlói szaktársak közül senki, de még egy szóval sem beszélt közbe, amely a gyűlést megzavarta volna.

Ellenben igaz az, hogy Bertrand, akinek a komlói mozgalomból kifolyólag nagyon sok a bűne, nem mert átjönni a gyűlésre, hanem elküldött 6 Bertrand szociáldemokratát, mert ezeket ő gyártotta. Nahát ezek próbálták a gyűlést egy pár közbekiáltással megzavarni és ezekre háborodtunk fel kegyelmes Ur! Ezeket azután kioktattuk, hogy a jövőben ne üljenek fel olyan embernek, kinek magának nincs elég bátorsága ahhoz, hogy személyesen jelenjen meg.

Tehát ide figyeljen Peyer Ur!, hogy kinek szólt a felháborodás, sem Battának, sem Csókának, hanem egyenesen Önöknek és az önök által félrevezetett embereknek. Sajnos, hogy éppen ezek között van még olyan is, akik ez előtt két-három évvel Peyer urat agyon akarták csapni Mecsek-szabolcson. Külömben ezt maga is tudja, hogy miért, de valószínűleg nem azért akarták agyonverni, mert magát megkedvelték.

Ha véletlenül nem zsandárnak született zsandár van ott jelen, akkor magát ott ki is terítették volna, tehát nincs joga a képviselő urnak többé a zsandárokat sem gyaláznia, mert ha ezek nincsenek, akkor maga már rég nem ül a magát meg nem illető helyen. Ezt kérjük tudomásul venni.

Továbbá vegyék tudomásul azt, hogy mindaddig hitvány gazemberek, amíg azokat a rágalmakat, amit lapjokban írtak rólunk,

visza nem veszik, bocsánatkéréssel. Egyelőre azt hisszük, hogy elég, ha kell majd később többet. A bányásztestvéreknek pedig azt mondjuk, hogy amit a „Bányamunkás”-ban olvastak rólunk, az szóról-szóra megfelel a hazugságnak.

Komló, 1927. június hó 9-én.

Kertész József s. k. ifj. Lerch Antal s. k.
Appel Keresztély s. k.

Ezen levelet szóról szóra közöljük, egy betűt sem változtattunk rajta, hadd lássák a munkástársak, hogy milyen hazugságokból él Peyerék „Bányamunkás”-a.

Temetkezési segélyt lép- tet életbe a Salgótarjáni Köszénbánya R-T.

Lapunk legutóbbi számában hirt adtunk arról, hogy a salgótarjáni társaspenztár választmánya folyó hó 3-án tartott ülésén temetkezési segélyre szóló szabályokat dolgozott ki. A társaspenztár választmánya a bemutatott szabályokat elfogadta és utasította a társaspenztár vezetőségét, hogy ezen szabályokat terjessze fel a m. kir. népjóléti és munkaügyi miniszterhez jóváhagyás végett. A szabályokat szószerint a következőkben adjuk közre.

A folyó évi január hó elsején életbeléptetett 4400/eln. 1926. számú N. M. M. rendelet folytán a társaspenztáraink alapszabályai érvényüket veszítették, minek következtében tagjaink családtagjaik elhalálása esetén segélyezést nem kaphatnak.

A folyó évi január hó elsejétől a mai napig eltelt 5 hónapban szerzett tapasztalataink arra kényszerítettek bennünket, hogy ezen az állapoton változtassunk, illetve gondoskodjunk arról, hogy tagjaink és családtagjaik elhalálása esetén, **önkéntes tagdíjak befizetése ellenében** a társaspenztár keretén belül, a betegsegélyzőpenztár által törvényileg biztosított temetési segélyen felül, temetkezési segélyezésben részesülhessenek. — Ugyanis az egyes temetkező családokat hosszú hónapokra adósságokba kényszerítjük, ami majdnem minden esetben az életben maradt családtagok jólétének komoly veszélyeztetésével jár együtt.

Az elnök javaslata folytán a választmány a folyó évi június hó 1-től kezdődő érvénnyel „**Temetkezési segélyalap**” szervezését határozza el, melynek szabályzatát az alábbiakban állapítja meg:

1. A temetkezési segélyalap célja tagjainak saját személyükben, vagy családjukban előforduló elhalálási esetekben, a temetkezési költségeihez készpénzben segélyt nyújtani.

2. A temetkezési segélyalap tagjai nemre és korra való tekintet nélkül:

- a) a dolgozó tagok,
b) a kültagok,
c) a nyugbérés tagok.

ad. a) Dolgozó tagok azok, akik a Salgótarjáni Köszénbánya R.-T. salgótarjáni bányagazgatóságához tartozó üzemeknél dolgoznak és mint ilyenek betegség esetére a Salgótarjáni Köszénbánya R.-T. társ pénztáránál biztosítva vannak.

ad. b) Kültagok azok, akik a Salgótarjáni Köszénbánya R.-T. bányagazgatóságához tartozó üzemek szolgálatából bár már kiváltak, de a 4. és 5. pontok értelmében tagsági jogukat továbbra is megtarthatják.

ad. c) Nyugbérés tagok azok, akik a Salgótarjáni Köszénbánya R.-T. salgótarjáni bányagazgatóságához, illetve a volt Észak-magyarországi Köszénbánya R.-T. baglyas-aljai bányagazgatóságához tartozó üzemeknél viselt szolgálatuk után élveznek az Országos Munkásbiztosító bányanyugbérósztyályától nyugbért.

3. A Salgótarjáni Köszénbánya R.-T. salgótarjáni bányagazgatóságánál szolgálatban álló betegségi biztosításra kötelezettek kivétel nélkül tartoznak az alapon tagságot vállalni. A kültagoknál és nyugbérés tagoknál a tagság vállalása saját elhatározásuktól függ.

4. Kültagságot vállalhat a társulat szolgálatából üzemredukció vagy egyéb, önhibáján kívül eső okokból kilépett munkás, vagy munkásnő, aki már legalább 12 hónapon keresztül fizető tagja volt az alapnak és ha állandó keresetet biztosító munkája nincs.

5. Kültagja lehet az alapnak az a munkás, aki 1929. évi január hó 1-én teli időben önhibáján kívül lépett ki a társulat szolgálatából és kilépését megelőző 5 éven keresztül legalább 36 hónapon át tagja volt a társ-pénztárnak.

6. Ugy a 4., mint az 5. pontban biztosított kültagsági jog egyszeri elvesztése (9. pont) még utánfizetéssel sem újítható fel. — Kivétel csak az az eset, ha az illető ismét dolgozó taggá válik, azaz újra a társulat szolgálatába kerül és a társ-pénztár beteg-szegélyző osztályának fizető tagja lesz.

7. Azok a nyugbérések, akik 1927. évi szeptember hó 1-ig, illetve nyugbérzettségüktől számított 3 hónapon át az alapon nyugbérés tagságot nem vállalnak, csak abban az esetben számíthatnak felvételre, ha igazolják, hogy felvételük iránti kérésük nem kizárólag azért történik, hogy az alapot megkárosítsák, vagy pedig ha a késedelmeskedésük jóhiszeműen beigazolt volt.

8. Ugy a dolgozó-, mint a kül-, mint a nyugbérés tagok egyformán, legkésőbbben a tárgyi hónap 17-ikéig havi 50 fillér tagdíjat fizetnek. A tagdíjat betegség, vagy kereset-hiány esetén is fizetni kell és szabályosan fizetett tagdíj visszatérítésének helye nincs.

9. Aki egymásután következő 3 havi tagdíj megfizetését elmulasztotta, az minden külön értesítés nélkül elveszíti úgy a tagságát, mint az azzal járó minden igényjogsultságát.

10. A dolgozó tagok tagdíjait a munkaadó vállalja az érdembe hozott keresetekből, a társ-pénztári járulékoktól elkülönítetten, külön kimutatva, hivatalból vonja le.

A tagdíjlevonások elmulasztásából — lévén az a munkaadó vállalat feladata — a

tagot joghátrány nem érheti, de a tagdíjak pótlólagos befizetésére, ha az esedékességtől számított egy éven belül intézik hozzá erre nézve a felhívást, köteles.

11. A munkaadó vállalat a dolgozó tagok keresetéből általa levont tagdíjakat a beteg-szegélyző járulékokkal egyidejűleg bocsátja a társ-pénztár rendelkezésére.

12. A kültagok és nyugbérés tagok tagdíjait felvételükkor (első befizetésekor) személyesen, a salgótarjáni társ-pénztári ügyvezetősnél, máskor pedig akár ugyanitt, akár a mátránováki, mizserfai, kisterenyei, kazári üzemvezetőségi pénztárnál személyesen, akár pedig posta útján fizethetik. Ha posta útján történik a befizetés, akkor a postautalvány szelvénye, ha említett helyeken készpénzben történik a befizetés, akkor az erről kiállított nyugta jól megőrzendő, mert ez igazolja a befizetés megtörténtét, tehát a tagsági jogot.

13. A temetkezési segély összegei mind a háromféle tagnál:

a) Nős-családos férfitag elhalálása esetén, az esetleg a beteg-szegélyző pénztártól szabályosan járó temetkezési segélyen felül, az alapból járó temetkezési segély összege: 160 pengő.

b) Nőtlen tag, nőtag, nyugbérés özvegy, vagy a tag törvényes felesége elhalálása esetén az alaptól járó temetkezési segély összege: 120 pengő.

c) Az egy éven felüli keresetképtelen, a taggal közös háztartásban élő és a tag által eltartott törvényes, törvénytelen, örökbe-fogadott, vagy unokagyermek és nagyszülő elhalálása esetén 80 pengő temetkezési segélyt fizet az alap.

d) Egy éven aluli családtag elhalálása esetén 50 pengő temetkezési segélyt fizet az alap.

e) Halva szülés, vagy abortus esetén, mert temetkezési költségek nem is merülnek fel, segély nem jár.

14. Ha az elhalálás az utolsó tagdíj befizetését követő harmadik hónap tagdíj esedékessége napjáig történik (9 pont) jár még a szabályszerű temetkezési segély annak, aki legalább 6 hónapig fizető tagja volt az alapnak. Ebben az esetben a kijáró segély-összegeből a hátralékos tagdíjat le kell vonni.

15. A dolgozó tag a temetkezési segélyt csak úgy kapja meg, ha a hivatalos hatósági halotti anyakönyvi kivonatot, melynek hátlapján az illetékes üzemvezetőség azt is igazolja, hogy mikortól dolgozik az illető tag a társulat szolgálatában, beszolgáltatja a társ-pénztárnak.

A társ-pénztár segélyigénylésekkor megvizsgálja az utolsó bérceculát is, azt illetőleg, hogy a tagsági járulékokat a tag keresetéből levonták-e.

16. Kül- és nyugbéréstaggok, ha segélyt igénylenek, ugyancsak hivatalos hatósági anyakönyvi kivonatot tartoznak a társ-pénztárhoz beszolgáltatni, amellyel egyidejűleg be kell mutatniok az utolsó tagdíj nyugtájukat.

17. Temetkezési segélyt csak Salgótarjában a társ-pénztár ügyvezetősége folyósít, tehát érte vagy személyesen, vagy levélileg a 14-15 pontban előírt iratok benyújtásával egyidejűleg oda kell fordulnia.

18. A nyugbérés és kültagok egyszerre legfeljebb 4 hónapra előre is befizethetik a tagdíjukat.

19. Visszaéléseket a tagsági jog megszüntetésével illetve a segélyzési igényjogoság megvonásával büntethet a számvevőség előterjesztésére a választmány. Az okozott kár megtérítése, érdekében, vagy az eset súlyosságára való tekintettel a választmány hatósági eljárást is igénybe vehet.

20. Vitás kérdések tekintetében írásbeli panaszra a választmány dönt.

Jelen határozatot jóváhagyás végett a m. kir. Népjóléti és Munkaügyi Minisztériumhoz sürgősen felterjeszteni rendeli a választmány.

Ezen szabályok egy bizonyos hézagot pótolnak, amely hézagot a munkásbiztosító pénztárak, illetve vállalati pénztárak, vagyis társ-pénztárak és az Országos nyugbérbiztosításról szóló rendeletek kihagytak. Magához a szabályokhoz lényegileg nem igen van hozzáfűzni való, csupán a segélyzés összegszerű megállapításánál mutatkozó igazságtalan eltérésre kívánunk rámutatni. Ugyanis a férfi tag, vagyis a családfő elhalálásánál különbséget tesz dolgozó és nyugbérés között, ezt igazságtalannak tartjuk, mert a járulékot mindkettő egyenlően fizetik be. Tehát helytelen, hogy akkor a nyugbérés családfő elhalálása után a hozzátartozói kevesebb temetkezési segélyben részesülnek.

Egyebekben ez állami kötelesség volna és az államnak kell ezt rendezni, mert egy lehetetlen állapot az, hogy a munkás, amikor nyugdíjba vonul, ez által elveszti a beteg-szegélyző pénztárnál élvezett kedvezményeket. Tehát amikor a legnagyobb szüksége van a munkásnak a beteg-pénztár szociális intézményeire, rokkantság, munkaképtelenség, vagyis nyugdíjbavonulása után, amikor az életből már ugyiszólván hetek, vagy hónapok vannak hátra és leginkább ki van téve a különféle betegségeknek, akkor nem élvezheti a beteg-pénztárak által nyújtott orvos, gyógyszer, táppénz és temetkezési segélyeket.

Égetően fontos kérdés ez és egyik leg-sürgősebb teendője a kormányzatnak, hogy a nyugdíjasokat nyugdíjaztatásuk után betegség esetére biztosítsák.

SINGER
varrógép

RÉG BEVÁLT JÓ MINŐSÉGBEN

Kedvező fizetési feltételek

SINGER VARRÓGÉP
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Salgótarjában,

Fő-utca 75. szám alatt

a r. kath. templommal szemben.

KESZLER ÁRPÁD

ÓRÁS ÉS ÉKSZERÉSZ

SALGÓTARJÁN. Fő-utca 480.

Értesitem az i. t. vásárló közönséget, hogy üzletemben **rőtűs-, rövid áru, munkásruhák, gyermekruhák, ingek, harisnyák, olcsó árban beszerezhetők. Aki nálam 40 pengő értékben vásárol ingyen kap egy pontos járású zsebszótárát, 3 évi írásbeli jótállással,**

Tisztelettel

Keszler Árpád.

Hirdessen

A Bányász-ban.